

Ez mind Szlovénia!

Szlovénia a kisebb és fiatalabb államok közé tartozik, amely 1991-ben került a térképre. Kivételes jellegét az Alpok, a Földközi-tenger, a rejtélyes karsztvidék és a Pannon-síkság kereszteződésében való elhelyezkedése jellemzi. Változatos és gazdag természeti és kulturális hagyománya már régóta hatékonyan befolyásolja az írók és egyéb művészek kreativitását. Mint “mennyország a Trigláv csúcs alatt” írta Szlovéniáról Cankar, a szlovén irodalom egyik óriása. Ilyen adottságokból született az ország, amely alig lépte át a nagykorúság küszöbét. Ma azonban az összes jelentős nemzetközi szervezet - köztük az Európai Unió és a NATO – tagja. Az új tagállamok közül 2008 első felében elsőként vezette az Európai Unió Tanácsának elnökségét.

Szlovénia természete kiválóan zöld, de az ország minden területére jellemző a sokszínűség és a változatosság. A szlovén ember rendkívül büszke a nemzet által elért eredményekre, és a történelmi, kulturális és természeti öröksége valódi inspirációforrás. De hol is lehetne ilyen kicsi földrajzi területen megcsodálni a szénaszárító állványt (kozolec), lipicai lovat, kalácsot, méhkas paneleket, krajnai méhet, törni nyelvet a nyelvtanban a kettesszámmal (duális) vagy áttanulmányozni a számos nyelvi dialektust? A nagy kulturális neveket (például: Jože Plečnik mérnök), jelentős felfedezéseket (logaritmus), számos sikeres sportolót, nemzeti sportokat (hegymászás, síelés) és az érintetlen természeti szépségeket megcsodálni? Ilyen történelmi feljegyzés hatott évezredekén át a fiatal állam nemzeti kultúrájára és jellegzetességére.

TÁRSADALOM AZ ALPOK NAPOS OLDALÁN

A szlovének száma valamivel több mint két millió és mindannyian egy nagyobb világváros külvárosában élhetnének együtt. Egész számmal kifejezve Szlovénia népsűrűsége mintegy 100 fő/km2, ami az európai átlag felét teszi ki. Szlovéniában a szlovén nemzeti többségi lakosság mellett a magyar és olasz határ melletti területeken két nemzeti kisebbség él melyek jogait az alkotmány rögzíti. Különböző etnikai csoportoknak (főleg a Nyugati-Balkán területéről) állandó vagy ideiglenes tartózkodási helye van Szlovéniában. A szlovénekre jellemező a hazaszeretet és az életminőség értékelése. A szlovéneket dolgos, törekvő, tevékeny, individualista és idegen nyelvet jól beszélő embereként lehet karakterizálni. Büszkék a kultúrájukra és a nyelvükre, melyet nagy értékként és a nemzeti identitás részeként ismertek fel. A legnagyobb nemzeti jelképek egyike Szlovénia legmagasabb csúcsa, a Triglav a Júliai-Alpokban, amely több mint jelkép – tisztelete már-már mitikussá vált.

A szlovének szeretik a sokféleséget. Érdekes, hogy bár sokat utaznak, de ritkán költöznek. A szlovének képzettsége magas fokú, és a munkanélküli-

ségük alacsony. Mint minden más modern európai társadalomnak, neki is szembe kell nézni az öregedő népességgel és alacsony születési aránnyal.

AZ ÁLLAM

Szlovénia olyan demokratikus köztársaság, amely a demokrácia fiatalabb generációjához tartozik Európa területén. Függetlenségét és önállóságát 1991. június 25-én kiáltották ki a fél évvel korábban megtartott népszavazási döntés alapján. A választópolgárok 88,2 százaléka az önállóság mellett döntött, a választók részvételi aránya 90 százalékos volt. Ezt követte a nemzetközi elismerése és az ENSZ-be való felvétele. Szlovénia 2004-ben az Európai Unió tagjává vált, 2007-ben az euró bevezetésével belépett az Európai Monetáris Unióba és 2008-ban az új tagállamok közül elsőként vezette az EU Tanácsának elnökségét. Már az önállósulása óta Szlovénia jelentős nemzetközi szereplő lett –egy olyan hely ahol a nagyhatalmak vezetői találkoznak, számos nemzetközi szervezet tagja lett, egy olyan ország, amely baráti kapcsolatokat ápol más országokkal szerte a világon. Habár fiatal, Szlovénia érett és tapasztalatokkal rendelkező ország, amely intenzíven bekapcsolódik a nemzetközi folyama-

Gyors áttekintés

Hivatalos neve

SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG

Politikai rendszer:

Főváros: Ljubljana

Terület: 20.273 km2

Népesség: 2,046,976 (1. (2010. január 1.)

Pénznem: Euro (1 euro = 100 cent)

Nyelv: Szlovén; nemzetileg vegyes területen szintén olasz és magyar

Etnikai megoszlás: szlovének 83%; magyarok 0,3%; olaszok 0,1%; szerbek 2%; horvátok 1,8%; muzulmánok 1,6%; egyéb 11,1%.

Vallás: katolikus (58%). mellette még protestáns (0,9%), ortodox (2,3%), muzulmán (2,4%)

Hívószám: +386

Időzóna: GMT/UTC +1

Fontosabb telefonszámok:

112 – Mentők

112 – Tűzoltóság

113 – Rendőrség

1987 – Segítség az úton

Hasznos oldalak:

Általános információk Szlovéniáról: www.slovenia.si

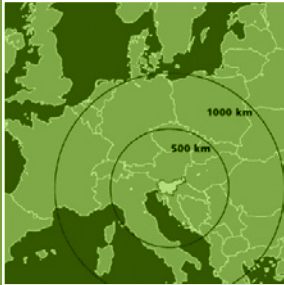
Szlovén Köztársaság Kormánya: www.vlada.si

Kommunikációs Hivatal: www.ukom.gov.si

Szlovén Idegenforgalmi Hivatal: www.slovenia.info

Szlovén autóklub: www.amzs.si

Időjárás: www.arso.gov.si

Kiadó: Szlovén Köztársaság Kormánya, Kommunikációs Hivatal, Ljubljana 2011
Nyomda: Tiskarna knjigoveznica Radovljica d.o.o.

Triglav, Szlovénia legmagasabb csúcsa. Fotó: Jeseničnik Tomo

tokba.

A Szlovén Köztársaság alkotmánya meghatározza, hogy Szlovéniának parlamentáris rendszere van, amely a törvényhozó, végrehajtó és bírói testület elkülönítésén alapul. A legmagasabb törvényhozó testület a 90 képviselőből álló, négy éves időtartamra választott Országgyűlés (Državni zbor). Az olasz és magyar kisebbségnek egy-egy képviselője van köztük. A végrehajtó hatalmat a kormány képviseli. A köztársasági elnök a fegyveres erők főparancsnoka és képviseli az országot. Öt éves időtartamra választják meg.

TÖRTÉNELEM

Szlovénia az államiság első napjait már több mint ezer évvel ezelőtt megérte, amikor a dél-szláv ősei letelepedtek ezen a területen és megalapították a Karintiai fejedelemséget. A történészek úgy vélik, hogy ez volt az egyik legdemokratikusabb és avantgardista állam az időben. Ezért nem meglepő, hogy Thomas Jefferson idejében az amerikai alkotmány írói például vették a karintiai állam elveit. A véletlen utazó még ma is megcsodálhatja a szlovén fennsíkon vagy hegyekben a gazdag kulturális hagyományt és szokásokat. Sok minden fennmaradt a Habsburg-uralom idejéből. A szlovének csak 1918-ban csatlakoztak a Szerb-Hor-

vát-Szlovén Királysághoz, amely később Jugoszláviává vált. A Szocialista Jugoszlávia felbomlása után 1991-ben egy teljesen új korszak kezdődött a szlovén történelemben – a független Szlovénia. A világ különböző részein élő diákok esetleg azt gondolhatják, hogy Szlovénia történelme valóban mindegyikük álmának megvalósítása.

Századokon keresztül a nyelv és kultúra által őrződött meg a nemzeti identitás. A művészi alkotás a szlovének között a reneszánsz idején nagymértékben összefüggött azzal a ténnyel, hogy nincs saját államunk. A szlovén nyelv a nemzeti azonosság központja és védője lett. Más művészeti műfajok követték a példát és később hozzáadták a részüket a nemzeti azonosság megerősítéséhez.

GAZDASÁG

A kilencvenes évekre a gazdasági fejlődés volt jellemző, amely a sikeresebb átmenettel rendelkező országokra jellemző, a piacgazdaságba történő átmenet viszonylag fájdalommentes volt. Az előző időszak gazdasági növekedése magas volt, még az Európai Unió átlagánál is magasabb. A nők foglalkoztatása is a magasabbak között van.

A szlovén vállalatok itthon és külföldön is számos sikeres és innovatív termékkel szereztek hírnevet. Hallott

már az Elan márkájú sílécről melyen világhírű síelők voltak nyertesek? A Seaway vitorlás csónakokról, a Pipistrel ultrakönnyű sportrepülőgépekről? Talán a nagyszerű tervezésű és kifinomult Gorenje márkájú háztartási gépekről? Minden kisebb, de rendkívül innovatív vállalatot fel sem tudunk sorolni. De a termékeikkel kitartóan érvényesülnek a (külföldi) piacon. A jó üzleti eredményeket több tényező befolyásolja – a közmondásosan szorgalmas szlovének, földrajzi helyzete a kereskedelmi útvonalak útkereszteződésénél, a környezetvédelem, motiváció és innováció. Mindez a szlovén gazdaságnak “butikus” jelleget ad.

A gazdaság szolgáltatás orientált és Szlovénia kiváló szolgáltatással dicsekedhet az informatika területén. Fejlesztette a gyógyszer- és gépjárműipart. A fontosabb iparágak: élelmiszeripar, elektromos készülékek, fém- és vegyipar. Egyre fontosabb gazdasági ágazat a turizmus is.

TUDOMÁNY ÉS FEJLESZTÉS

A mai szlovén tudósok ismertek arról, hogy folytatják az erős tudományos hagyományt, amely már számos találmánnyal járult hozzá a tudás kincstárához. Ez olyan nagy emberek vállán fejlődött, akik abban az időben

internetkapcsolat nélkül csak gyertyafénynél tanultak. E tudósok: például Janez Vajkard Valvasor (a londoni Royal Society társaság tagja, 17. század), Jurij Vega (logaritmikus táblázat, 18. század), Jozef Stefan (a sugárzás törvénye, 19. század), Fritz Pregl (a szerves kémia Nobel-díjasa, a korai 20. század), vagy Herman Potočnik Noordung, rakétamérnök.

A nevezettek munkája a korszerű Szlovéniában a kutatás és fejlesztés tevékenység területén folytatódnak. A kutatás és fejlesztés területén végzett tevékenységek rendkívül sokrétűek és a magas minőségi előírások fenntartása miatt a világon elismert. Egyes területeken, mint például a kutatás, a számítógép-tudomány és a nanotechnológia Szlovénia a világ legjobban teljesítő országai közé tartozik. A tudás a nemzeti fejlesztés egyik legfontosabb pillére, Szlovénia kutatópolitikája pedig a többi modern fejlett ország útját járja.

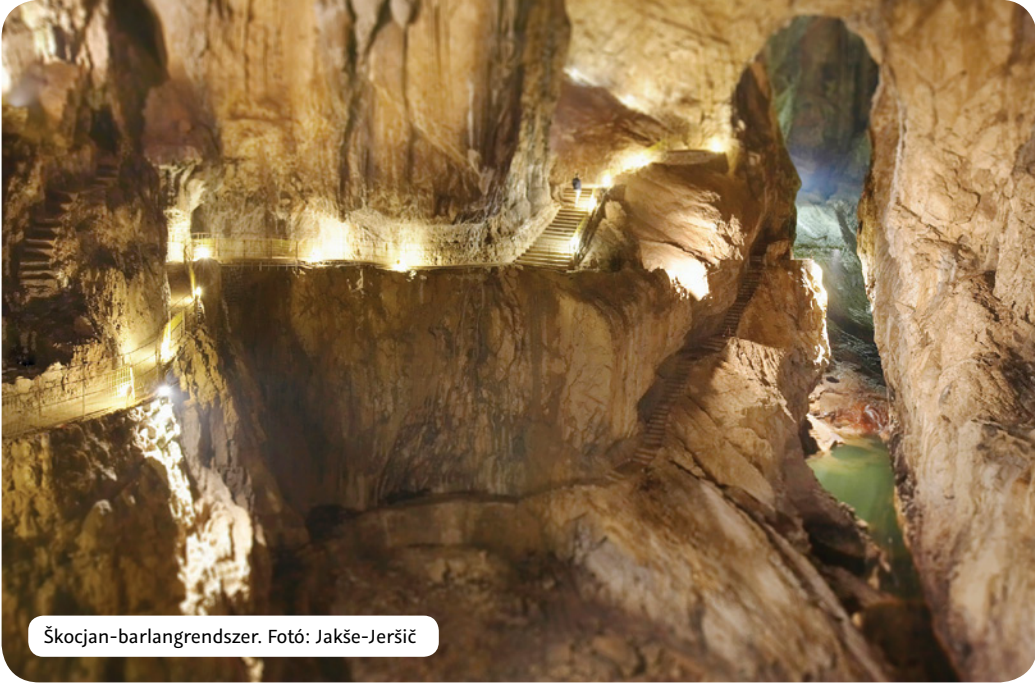
1991-től Szlovénia is aktívan részt vesz az EU és más európai kutatási és fejlesztési programban, és eddig több mint ezer projektben vett részt az európai kutatási keretprogramok keretében.

Turizmus

Szlovénia felkeresésére bármely évszak megfelel. Európa ezen zöld része valóban különleges hely – akárhol lépi át a határt, mindenhol várja a táj látványos változatossága, barátságos emberek, kitűnő konyha, fürdő- és üdülőhelyek, turisztikai gazdaságok és sporttevékenységek kínálnak valamit mindenkinek. Valódi paradicsom a kényeztetésre. Valamivel több mint két órán belül a Mediterrán kék színétől az alpesi hegycsúcsokhoz érhet. Onnan nincsen messze a Pannonsíkság, sem Dolenjska finoman lekerekített dombjai. Valahol útközben van a rejtélyes Karsztvidék földalatti világa. Közös bennük a zöld szín és természetesen az érintetlen természet. A hőforrásokat meg sem említhjük! Minden elérhető és hozzáférhető, azért látogatása Szlovéniába olyan tapasztalattá válik, hogy azt újra és újra szeretné átélni! Szlovéniában évente a nap több mint 2000 órát süt, azért minden évszak kellemes üdülést kínál. Sok csodálatos hely van mindenki részére, még a legigényesebb vendégek számára is. Golfpályák, sípályák és különféle sportlétesítmények, adrenalin és egyéb sporttevékenységek nem fognak csalódást okozni még a legigényesebb sportrajongónak sem. Rendelkezésre áll a kerékpározás, túrázás, extrém sportok és különböző szabadidős események. És mi tetszik legjobban a külföldieknek, akik ellátogatnak Szlovéniába? Először is itt vannak a lelkesedés kifejezései. Következnek a válaszok, hogy Szlovénia kellemes ország, amely megnyugtatja a szellemet és élénkíti a testet, különösen azért mert a természete érintetlen, az éghajlata enyhe, vendégszerető, az emberek barátságosak és számos termálforrása van. Szeretik hozzátenni, hogy Szlovénia nagysága a sokféleség gazdaságában, az ember és természet évszázados együttműködése eredményeként keletkezett értékekben rejlik és hogy Szlovénia rendezett, modern és biztonságos ország. Semmi nem indokolja, hogy ne higgyen nekik.

Logar-völgy. Fotó: Jakše-Jeršič

Škocjan-barlangrendszer. Fotó: Jakše-Jeršič

Piran, középkori város az Adria-tenger partján. Fotó: STO

Kultúra és művészet

A kultúra és művészet különleges helyet foglalnak el a szlovén történelemben, mert a múltban hozzájárultak a szlovének kiegyenlítéséhez nemzeti, politikai és kormányzati intézmények hiányánál. A szlovének kötődése a nemzeti kultúrához nagyon erős és Szlovénia, hogy jól fejlett a kulturális intézményekkel, szervezetekkel és egyesületek hálózatával büszkélkedhet, amely a legjobban fejlett európai államok kultúrájával hasonlítható össze. A kulturális élet gazdag, nem csak az ország nagyobb városaiban, hanem Szlovénia minden részén. Majdnem minden szlovén önmagában költő, festő, szakács, táncos, borász, zenész, igazgató, színész, naplóíró,

A kurentek - farsangi maszkok segítik elűzni a telet. Fotó: Jeseničnik Tomo

fafaragó. Mindenből ami szeret, művészetet tud csinálni. A különböző kézügyességet igénylő tevékenységek és mesterségek művészein felül, melyeket századok során nemzedékről nemzedék szálltak, a szlovének sikeresek voltak számos kortárs művészetben is, amely minden generáció részére hozzáférhető. A kulturális események hihetetlenül népszerűek - a különféle fesztiválok (főleg a nyári hónapokban) lenyűgözik a közelről és távolról érkező látogatókat. Népszerű a színház, koncertek, szeretünk olvasni és büszkék vagyunk a kulturális hagyományunkra. Érdemes megemlíteni France Prešeren költőt, a szlovén költészet büszkeségét és a szlovén nemzeti himnusz (Zdravljica) szerzőjét. Ez a népeket az együttélésre szólítja fel és minden jószívú ember köszöntője.

Idrijai csipke. Fotó: Vinšek Jaka

Perpetuum Jazzile zenecsoport. Fotó: Herak/Minutainmanj Irena

Szlovénia a világszerte ismert lipicai ló hazája. Fotó: Terhi Paavola

Szlovénia kulináris örömei

Szlovénia korszerű konyhája tartalmazza az alpesi, mediterrán és pannon régióban levő kultúrák és civilizációk hatásait. Évszázados társadalmi és történelmi fejlődés ebben a kereszteződésen létrehozott egy adott kultúrát és életmódot, nem az asszimiláció értelmében, de annak az értelmében, hogy létrehozzanak egy egyedülálló és eredeti változatosságot, beleértve a konyhát is. A szlovén hagyományos konyha alapanyaga a gabona, friss tejtermékek, hús, hal, zöldség, burgonya, olajbogyó és sonka. A régiótól függően egyesül a parasztság, polgárság és a különféle szerzetes rend hatásaival. A gasztronómiai kínálaton kívül a szlovén borlista változatossága kiváló gasztronómiai élvezetet nyújt. Az abszolút ingyeneseket a termálforrások és gyógyfürdők, turisztikai gazdaságok, és nagyszerű éttermek várják.

A kalács (potica) szlovén ünnepi étel. Fotó: Jeseničnik Tomo

A Ljubljana balett előadása. Fotó: SNG Opera in balet

I feel Slovenia vagy »szlovén zöld«

Szlovénia a »I feel Slovenia« márkával mutatkozik be, amely alapja zöld, mert az állam több mint felét erdők fedik. Tükrözi az egyensúlyt a természet és a szlovének törekvése között, az érintetlen természetről és annak megőrzéséről szól. Az ország több mint fele erdősitett - a zöld szín Szlovéniában valóban kiemelkedő szín, »szlovén zöld« , amely tükrözi az egyensúlyt a természet nyugalma és szlovének törekvése között. Az érintetlen természetről szól és figyelmünkről, hogy megőrizzük. elképezi az életmód egyensúlyát, amely egyesíti a kellemes izgalmat, amivel a személyes kívánságainkat követjük és a közös célkitűzést, hogy a természettel haladjunk tovább. A szlovén zöld leírja a szlovének irányultságát arra, hogy mit éreznek a kezükben. És végül a szlovén zöld azon érzékek összhangjáról beszél, melyekkel Szlovéniát érzékelhetjük. Ezért Szlovéniára ne úgy emlékezzen, mint egy képre. Szlovéniai emlékeit egyesítse az erdő illatával, a patak kellemes csordogálásával, a víz kiváló ízével és a puha fával. Szlovéniát érezni kell!

Planinsko polje. Fotó: Lenarčič Matevž /STO